

313.

На основу члана 40 Закона о мерним јединицама и мерилима („Службени лист СФРЈ“, бр. 13/76 и 74/80), директор Савезног завода за мере и драгоцене метале прописује

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЕНИ ПРАВИЛНИКА О МЕТРОЛОШКИМ УСЛОВИМА ЗА ИНДУКЦИОНА БРОЈИЛА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ, КЛАСЕ ТАЧНОСТИ 2,5**

Члан 1.

У Правилнику о метролошким условима за индукциона бројила за електричну енергију, класе тачности 2,5 („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/77 и 52/78), у члану 10, одредба под 1, мења се и гласи „1) бројила за прикључак преко мерних трансформатора — до 31. децембра 1982 године.“.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

Бр 0214-4284/1
22. маја 1981. године
Београд

Директор
Савезног завода за мере
и драгоцене метале,
Милисав Војничич, с. р

314.

На основу члана 30 ст 1 и 3 Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), у сагласности са савезним секретаром за народну одбрану и председником Савезног комитета за енергетику и индустрију, директор Савезног завода за стандардизацију прописује

ПРАВИЛНИК**О ТЕХНИЧКИМ НОРМАТИВИМА ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКАТА ВИСОКОГРАДЊЕ У СЕИЗМИЧКИМ ПОДРУЧЈИМА****I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички нормативи за изградњу објекта високоградње (у даљем тексту објеката) у сеизмичким подручјима VII, VIII и IX степена сеизмичности по скали MCS (Меркали, Цанканы, Зидберг). Услови за изградњу објекта високоградње у сеизмичким подручјима X степена утврђују се на основу посебних истраживања, као што се то захтева за локације објекта ван категорије.

Члан 2.

Сагласно одредбама овог правилника објекти високоградње у сеизмичким подручјима (у даљем тексту објекти високоградње) пројектују се тако да зомбјотреси најјачег интензитета могу проузроковати оштећења носивих конструкција, али не сме доћи до рушења тих објеката.

Члан 3.

Симболи употребљени у овоме правилнику имају следећа значења:

K_x	— коефицијент категорије објекта;
f_{max} (cm)	— максимални хоризонтални уггиб објекта;
H (m)	— висина објекта од терена;
G (10 KN)	— укупна тежина објекта;
S (10 KN)	— укупна хоризонтална, односно вертикална сеизмичка сила, односно сила на елементу конструкције;
K	— укупни сеизмички коефицијент за хоризонтални правац;
K_s	— коефицијент сеизмичког интензитета;
K_d	— коефицијент динамичности;
K_p	— коефицијент дуктилитета и пригушења;
T (sec)	— периода осцилације основног тона објекта;
S (10 KN)	— сеизмичка хоризонтална сила у i-том спрату;
G_i (10 KN)	— тежина i-тог спрата;
H_i (m)	— висина i-тог спрата од горњег руфа темеља;
K_v	— укупни сеизмички коефицијент за вертикални правац;
Q (10 KN)	— попречна сеизмичка сила у i-том спрату;
M_{i-1} (10 KNm)	— торзиони момент у i-том спрату;
e_i (m)	— размак између центра крутости и центра маса у i-том спрату;
K_e	— коефицијент за прорачун сеизмичких утицаја на елементе конструкције;
G_e (10 KN)	— тежина елемената конструкције;
μ (%)	— процент затегнуте арматуре;
μ' (%)	— процент притиснуте арматуре;
σ_e (10^2 Kpa)	— просечни напон у елементу конструкције од вертикалног оптерећења,
β_a (10 Kpa)	— чврстоћа призме бетона;
β_b (10 Kpa)	— чврстоћа коцке бетона;
h_i (cm)	— висина i-тог спрата;
Y	— фактор сигурности;
d (cm)	— дебљина зидова;
σ_{allow} (10 Kpa)	— дозвољени главни затежуји напони;
σ_e (10 Kpa)	— главни затежуји напони у зидним елементима,
τ_e (10 Kpa)	— просечни напон смицања у зидном елементу од сеизмичког дејства,
σ_{allow} (10 Kpa)	— главни затежуји напон у зиду приликом рушења.
K_c	— коефицијент увећања ексцентричности;
P (10 KN)	— аксијална сила услед вертикалног оптерећења у стубу;
F (cm ²)	— површински пресека.

II. КАТЕГОРИЗАЦИЈА ОВЈЕКАТА ВИСОКОГРАДЊЕ

Члан 4.

Објекти високоградње сврставају се, у смислу овог правилника, у следеће категорије:

Категорија објекта	Врста објекта	Коефицијент категорије објекта K_c
Ван категорије	Објекти високоградње у склопу технолошких решења нуклеарних електрана; објекти за транспорт и ускладиштење запаљивих течности и гаса; складишта токсичних материјала; енергетски објекти инсталисане снаге преко 10 MW; индустријски димњаци, значајнији објекти веза и телекомуникација, високе зграде преко 25 спратова, као и други објекти високоградње од чије исправности зависи функционисање других техничко-технолошких система, чији поремећаји могу изазвати катастрофалне последице, односно нанети велике материјалне штете широм друштвеној заједници	
I категорија	Зграде са просторијама предвиђеним за веће скупове људи (биоскопске дворане, гозоријата; фискултурне, изложбене и сличне дворане); факултети; школе; здравствени објекти; зграде ватрогасне службе, објекти веза који нису уврштени у претходну категорију (ПТТ, РТВ и други); индустријске зграде са скрученом опремом, сви енергетски објекти инсталисане снаге до 10 MW; зграде које садрже предмете изузетне културне и уметничке вредности и друге зграде у којима се врше активности од посебног интереса за друштвено-политичке заједнице	1,5
II категорија	Стамбене зграде; хотели; ресторани; јавне зграде које нису сврстане у прву категорију; индустријске зграде које нису сврстане у прву категорију	1,0
III категорија	Помоћно-производне зграде; агротехнички објекти	0,75
IV категорија	Привремени објекти чије рушење не може да угрози људски живот	

Члан 5.

Објекти високоградње I категорије који су ван сеизмичких подручја анализирају се приликом пројектовања на оптерећења интензитета VII степена, са коефицијентом $K_c = 1,0$.

Објекти високоградње IV категорије не рачунају се на дејство сеизмичких сила.

III. СЕИЗМИЧНОСТ И СЕИЗМИЧКИ ПАРАМЕТРИ

Члан 6.

Оцена сеизмичке опасности појединачних сеизмичких подручја при пројектовању објекта високоградње врши се према привременој сеизмичкој карти територије СФРЈ, састављеној на основу података о земљотресима који су се дододили.

Сеизмичка опасност и потребни параметри за појединачна сеизмичка подручја утврђују се на основу детаљне сеизмичке регионализације и сеизмичке микрорејонизације.

Члан 7.

За пројектовање објекта се сврстаник у I категорију (члан 4), мора се претходно дефинисати коефи-

цијент сеизмичког интензитета K_c , и коефицијент динамичности K_d посебним истраживањима грађевинских површина, односно картом сеизмичке микрорејонизације општине

Члан 8.

За пројектовање објекта високоградње ван категорије из члана 4 овог правилника, потребно је претходно извршити детаљно проучавање сеизмичности локација намењених за изградњу објекта, са одређивањем пројектног и максималног земљотреса на основу истраживања сеизмичког ризика.

IV. ЛОКАЛНИ УСЛОВИ ТЛА

Члан 9.

Утицај локалних услова тла узима се у обзир приликом одређивања сеизмичких утицаја на конструкције објеката високоградње II и III категорије, помоћу коефицијента динамичности из члана 26. овог правилника, зависно од категорије тла на коме објект треба градити. Категорија тла одређује се према категоризацији у табели бр 1, на основу геотехничких испитивања локације, инжењерско-геолошких и хидрологолошких података, геофизичких и других истраживања тла:

Табела бр. 1

Категорије тла	Каррактеристични профил тла
I	Стеновита и полуостеновита тла (кристаласте стени, шкриљци, карбонатне стени, кречњак, лапорац, добро цементирани конгломерати и слично). Добро збијена и тврда тла дебљине мање од 60 м, од стабилних наслага шљунка, песка и тврде глине изнад чврсте геолошке формације.
II	Збијена и полутврда тла, као и добро збијена и тврда тла дебљине веће од 60 м, од стабилних наслага шљунка, песка и тврде глине преко чврсте геолошке формације.
III	Мало збијена и јека тла дебљине веће од 10 м, од растреситог шљунка, средње збијеног песка и тешко гњечиве глине, са сложевима или без слојева песка или других некохерентних материјала тла.
Локације објекта високоградње I и II категорије на којима услови тла нису довољно познати могу се сартати у III категорију тла	

Члан 10

Ако су у питању тла код којих се за време земљотреса јавља динамичка нестабилност као последица појаве ликвидације растреситих песковитих и других материјала, засијених водом, интензивних слегања, појаве клизишта, обрушавања, раседања и слично, посебним теренским и лабораторијским испитивањима утврђују се могућност и услови за изградњу објекта.

Ако то није посебно уговорено наменом објекта, објекти високоградње не изводе се на динамички нестабилном тлу (живи песак, муљевито тло, клизишта, раседи, нестабилне падине, тло подложно ликвидацији и интензивном слегању).

Члан 11.

Код тла код којих се стандардним геотехничким испитивањима утврди могућност појаве динамичке нестабилности посебним теренским и лабораторијским испитивањем утврђују се могућност и услови пројектовања и изградње објекта високоградње.

V. МЕТОДЕ ПРОРАЧУНА, ДОПУШТЕНИ НАПОНИ И ПОМЕРАЊА

Члан 12

Анализа носиве конструкције објекта врши се по теорији граничних стања или по теорији еластичности.

Члан 13.

Ако се прорачун врши по теорији еластичности, допуштени напои могу се повећати за 50%, при чему се не сме прећи граница развлачења. Код метала без изразите границе развлачења допуштени напон не сме прећи 80% чврстоће материјала.

Члан 14

Дозвољено оптерећење на тло, за најчестовљију комбинацију сеизмичких и осталих утицаја, одређује се тако да кофицијент сигурности на појаву лома у тлу износи 1,5.

Члан 15.

Ако се носива конструкција прорачуна врши по методи граничних стања, примењују се следећи кофицијенти сигурности:

- за армирани и преднатпрегнути бетон 1,30
- за челичне конструкције 1,15
- за зидане конструкције 1,50

Члан 16.

Максимални хоризонтални угиб објекта за прописана сеизмичка оптерећења, одређен по теорији еластичности, износи:

$$f_{\max} = \frac{H}{600}$$

где је H висина објекта, не узимајући у обзир утицај тла

При одређивању највећих угиба, утицај тла се посебно одређује ако је то неопходно.

VI. ПРОРАЧУН СЕИЗМИЧКИХ СИЛА

1. Основе прорачуна

Члан 17.

Конструкције објекта високоградње прорачунавају се на деловање хоризонталних сеизмичких сила, најмање у две међусобно ортогоналне равни.

Члан 18.

На деловање вертикалних сеизмичких сила посебно се прорачунавају конзолне конструкције и друге конструкције код којих утицај вертикалних сеизмичких сила може да буде меродаван.

Члан 19.

Укупна тежина објекта G одређује се као сума сталног оптерећења, вероватног корисног оптерећења и сптерећења снегом.

Вероватно корисно оптерећење узима се у висини од 50% оптерећења одређеног прописима за оптерећења. Ако је корисно оптерећење значајно (склоница, силоци, библиотеке, архиви и др.), сеизмичке сице одређују се за најнеповољнији случај максималног, односно минималног стварног оптерећења.

Оптерећење од ветра и корисно оптерећење кранова не узима се у обзир код сеизмичког прорачуна.

Тежина сталне опреме узима се у пуном износу.

Члан 20.

Сеизмички прорачун конструкција проводи се применом методе еквивалентног статичког оптерећења, или методе динамичке анализе.

2. Метода еквивалентног статичког оптерећења

Члан 21.

Укупна хоризонтална сеизмичка сила S одређује се према обрасцу:

$$S = K \cdot G$$

где је:

K — укупни сеизмички кофицијент за хоризонтални правац

G — укупна тежина објекта и време према члану 19. овог правилника.

Члан 22.

Тежина објекта одређује се као тежина изнад горњег руба темеља, односно ако су у питању подрумске крute конструкције — изнад горњег руба тих конструкција

Члан 23.

Укупни сеизмички кофицијент K прорачунава се према обрасцу

$$K = K_o \cdot K_d \cdot K_a \cdot K_p$$

где је:

K_o — кофицијент категорије објекта

K_d — кофицијент сеизмичког интензитета

K_a — кофицијент динамичности

K_p — кофицијент дуктилитета и пригушења

Минимална вредност укупног сеизмичког кофицијента K не сме бити мања од 0,02.

Члан 24

Величина кофицијента сеизмичког интензитета K_d износи:

Степен MCS

K ,

VII

0,025

VIII

0,050

IX

0,100

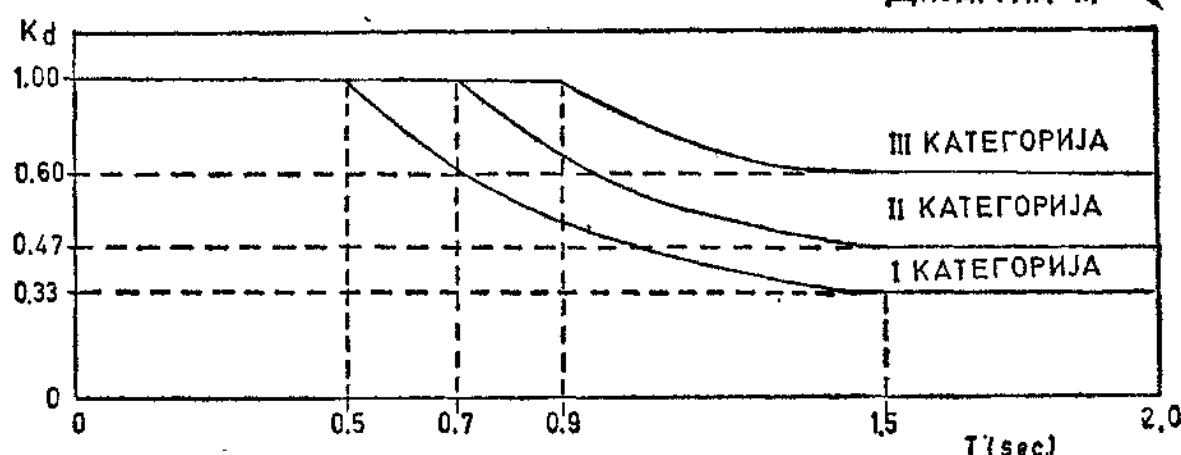
Члан 25

Кофицијент динамичности K_d одређује се према табели 2, или према дијаграму M, зависно од категорије тла.

Табела бр. 2

Категорија тла	Кофицијент	Границе вредности кофицијента K_d
I	$K_d = \frac{0,50}{T}$	$1,0 > K_d < 0,33$
II	$K_d = \frac{0,70}{T}$	$1,0 > K_d < 0,47$
III	$K_d = \frac{0,90}{T}$	$1,0 > K_d < 0,60$

ДИЈАГРАМ M

Члан 26

Прорачун периода слободних осцилација конструкција врши се методама динамичке грађевинских конструкција или према приближним обрасцима заснованим на динамички конструкија

За крute армиранобетонске и зидане објекте до пет спратова ако се не врши прорачун периода слободних осцилација, узима се максимална вредност кофицијента K_d према табели бр 2 за одговарајуће услове тла.

Члан 27.

Кофицијент дуктилитета и пригушења K_p , у зависности од типа конструкије одређује се:

1) за све савремене конструкије од армираног бетона, све челичне конструкије, осим конструкија наведених у тачки 2. овог члана и све савремене дрвене конструкије, осим конструкија набројаних у тачки 3. овог члана, и износи 1,

2) за конструкије од армираних зидова и челичних конструкија са дијагоналама и износи 1,3;

3) за зидане конструкије ојачане вертикалним сецрлажима од армираног бетона, врло високе и витке конструкије са малим пригушењем, као што су високи индустријски димњаци, антени, водоторњеви и друге конструкије са основним периодом сецрловања $T \geq 2,0$ sec и износи 1,6;

4) за конструкије са флексибилним приземљем или спратом односно наглом променом крутисти, као и конструкије од обичних зидова и износи 2,0

Члан 28

Уместо прорачуна по обрасцу из члана 23 овог правилника конструкије са флексибилним приземљем или спратом могу се рачунати са тадом динамичке анализа на дејство пројектног и максимално очекиваног земљотреса

Члан 29

Расподела укупне сеизмичке силе по висини конструкције врши се:

- 1) методом динамичке грађевинских конструкција;
- 2) приближним обрасцима према члану 30 овог правилника.

Члан 30

За објекте до пет спратова распоред сеизмичких сила врши се према приближном обрасцу:

$$S_i = S \cdot \frac{G_i \cdot H_i}{n}$$

$$\sum_{i=1}^n G_i \cdot H_i$$

где је:

S_i — сеизмичка хоризонтална сила у i -том спрату

G_i — тежина i -тог спрата

H_i — висина i -тог спрата од горњег руба темеља

Члан 31

За остале објекте, осим за објекте за које је обавезан прорачун методом динамичке анализе расподела укупне сеизмичке силе по висини конструкције врши се тако што се 85% S расподели према обрасцу из члана 30 овог правилника, а остатак од 15% S као концентрисана сила на врху објекта високо-градње

Члан 32

Укупна вертикална сеизмичка сила S одређује се према изразу

$$S = K_v \cdot G$$

где је

K_v — укупни сеизмички коефицијент за вертикални правац;

G — укупна тежина објекта (члан 19).

Члан 33

Укупни сеизмички коефицијент за вертикални правац прорачунава се према обрасцу:

$$K_v = 0,7 \quad K = 0,7 \quad K_0 \quad K_1 \quad K_2 \quad K_3$$

где је

K — укупни сеизмички коефицијент за хоризонтални правац;

За одређивање коефицијента K користи се обрасци из члана 28 овог правилника, с тим што се за неополосциловања узима период осциловања за вертикални правац, посматране конструкције или елементе конструкције

Члан 34

Величина торзионих момената у основи објекта израчунава се, за сваки спрат конструкције према изразу

$$M_{i,i} = Q_i \cdot e_i \cdot K_i$$

где је:

Q_i — већа вредност хоризонталне попречне сеизмичке силе од два изабрана правца у i -том спрату,

e_i — размак између центра крутости и центра маса у i -том спрату,

K_i — коефицијент увећања ексцентрицитета услед спретнутости бочних и торзионих вибрација и услед неједнаког померања стона темеља. Ако се не врши прорачун коефицијента K_i , усваја се $K_i = 1,5$.

При прорачуну се узимају у обзир све масе које се налазе изнад спрата за који се израчунава величина торзионих момената

Члан 35

Утицај сеизмичких сила на елементе конструкције израчунава се према изразу:

$$S = K_v \cdot K_e \cdot G$$

где је:

K_v — коефицијент сеизмичког интензитета према члану 24 овог правилника

K_e — коефицијент према члану 36 овог правилника

G — тежина елемената конструкције за који се израчунава сеизмичка сила

Члан 36

Величина коефицијента K_e одређена је у табели бр. 3

Табела бр. 3

Елементи конструкције	K_e	Смер деловања
— зидови испупче, неносиви зидови	2,5	нормално на површину
— балкони	6,0	нормално на површину
— димњаци и резервоари на објекту	6,0	у било ком правцу
— зидани парапети, ограде	10,0	нормално на површину
— орнаменти	10,0	у било ком правцу

Члан 37

Анкеровање опреме у објектима зграда, чија померања или превртања могу довести у опасност људске животе или пружити штету, прорачунава се по изразу из члана 35 овог правилника са $K_e = 10,0$ ради осигурувања те опреме од померања и превртања

Члан 38

Прорачун анкеровања скупоцене опреме чија је функција неопходна у објектима врши се методом динамичке анализе објекта — опреме.

3 Метода динамичке анализе

Члан 39

Динамичка анализа изводи се са циљем да се утврди понашање конструкције објекта у еластичном и нееластичном подручју рада за временске историје убрзаша тла очекиваних земљотреса на ло-

кацији објекта. Том анализом утврђује се стање напона и деформације конструкције за критеријуме пројектног и максимално очекиваног земљотреса и утврђује прихватљиви степен оштећења који може настати на конструкцијним и неконструктивним елемената објекта, приликом максимално очекиваног земљотреса.

Сеизмички прорачун методом динамичке анализе обавезан је за следеће објекте високоградње:

- 1) за све објекте ван категорије;
- 2) за прототип индустријски произведених објеката у већим серијама (осим за објекте од дрвета).

Члан 40.

Сеизмички параметри дејствују земљотреса за објекте из члана 39 овог правила за локацији, утврђују се према условима локације објекта.

Параметри из става 1 овог члана одређују се на основу учесталости дејства земљотреса на локацији, експлоатационог периода и намене објекта, чиме се одређује ниво прихватљивог сеизмичког ризика.

Сеизмички параметри одређују се за пројектни и максимално очекивани земљотрес на локацији објекта.

Сеизмички параметри одређују се на основу постојећих теоријских експерименталних или посебно проведених истраживања

Члан 41.

Ако параметри конструкције за објекте из члана 39 овог правила за линеарно и нелинеарно повлачење нису одређени посебно спроведеним теоријским и експерименталним истраживањем, у прорачуну се узима да:

1) максимално релативно померање спратова за линеарно повлачење конструкције не сме бити веће

$$\text{од } \frac{b_i}{350};$$

2) максимално релативно померање спратова за пројектни виво земљотреса односно за умерени износ нелинеарних деформација у конструкцији не

$$\text{сме бити већи од } \frac{h_i}{150}$$

где је:

b_i — висина i -тог спрата у см.

Члан 42.

Укупна хоризонтална сеизмичка сила S добијена овом анализом не сме бити мања од 75% од износа силе која се добија прорачуном по методи еквивалентног статичког оптерећења, нити мања од 0,02 G

VII ИСПЛИТИВАЊЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 43.

Динамичке карактеристике конструкције високоградње објекта који се граде у зонама сеизмичког интензитета VIII и IX степена, као што су објекти високоградње ван категорије и прототипови индустријски произведених објеката високоградње,

обавезно се контролишу експерименталним путем, чиме се контролише и квалитет извођења грађевинских радова

Експериментално одређивање динамичких карактеристика изводи се на готовој конструкцији при нудним вибрацијама које неће изазвати оштећења.

Члан 44.

Понашање конструкцијних елемената објекта високоградње за које се захтева сеизмички прорачун методом динамичке анализе и који се граде у зонама сеизмичког интензитета VIII и IX степена, контролише се експерименталним путем.

VIII. КОНСТРУИСАЊЕ СЕИЗМИЧКИ ОТНОРНИХ КОНСТРУКЦИЈА

Члан 45.

При избору локације објекта високоградње, нехомогена, насута и уопште нестабилна тла не користе се без посебних разлога.

Члан 46.

Диспозиција конструкција објекта високоградње постиже се правилним и једноставним решењем у основи, са једноликим распоредом маса

Ако су у питању објекти високоградње са већим оптерећењем мора се постićи да положај маса буде што нижи.

Члан 47.

Асеизмичке разделице пројектују се за:

- 1) изломљење — неправилне основе објекта високоградње;
- 2) објекте са неуједначеном висинама.

Ширина разделица износи најмање 3,0 см За свака 3,0 m повећања висине објекта преко 5 m ширина разделице повећава се за по 1 см.

За објекте високоградње висине преко 15 m као и за ниже флексионе конструкције, као што су скелети без укрућења, ширина разделице одређује се прорачуном тако да не сме бити мања од двоструке вредности максималних деформација суседних сегмената објекта и не сме бити мања од вредности из става 1. овог члана

Члан 48.

Међуспратне конструкције пројектују се тако да представљају круглу хоризонталну дигафратму, која монолитно повезана преноси оптерећења притиска и затезања на вертикални конструктивни систем. Међуспратне конструкције које не задовољавају овај услов морају се у прорачуну третирати као деформабилни елементи.

Члан 49.

Избор конструкције објекта високоградње врши се према следећим критеријумима:

- 1) конструкцијни елементи основног система израђују се од чврстог дуктилног материјала; за неконструктивне елементе употребљава се лакши материјал;
- 2) конструкцијни систем и елементи конструкције морају имати довељну чврстоћу, способност за велику деформацију, акумулацију и дисипацију енергије;

3) није дозвољена по правилу нагла промена крутости и чврстоће по висини објекта високоградње. Ако се пројектује систем конструкције са флексибилним спратом (спратовима), објект високоградње треба анализирати према члану 27. овог правила;

4) крутост и деформабилност конструкцијског система треба одабрати тако да не сме доћи до значајних оштећења у неконструктивним елементима објекта услед земљотреса;

5) елементи код којих мања оштећења приликом извођења или мања оштећења уопште могу довести до нестабилности система или до прогресивног рушења, не смеју се примењивати за изградњу објекта високоградње.

Члан 50.

Елементи конструкција приликом јачег сеизмичког дејства раде у нелинеарном подручју, због чега се морају испунити следећи захтеви:

1) морају се одабрати конструкцијски елементи у објекту високоградње — пресеци и зоне, код којих може доћи до појаве нелинеарних деформација и пластични зглобови;

2) морају се предузети конструкцијске мере за побијање високог капацитета пластичних деформација у зонама пластичних зглобова, чиме се повећава дуктилност и способност дисциплирају сеизмичке енергије;

3) чврлови, усидрења и ослонци елемената у конструкцији објекта пројектују се тако да преносе граничне статичке величине без оштећења.

Члан 51.

Темељи конструкције објекта пројектују се тако да се за дејство основног оптерећења избегну неравномерна слегања.

Темељи треба, по правилу, да леже на истој дубини. Појединачни темељи објекта високоградње, као што су самци и тракасти темељи, међусобно се повезују везним гредама да би се постигла довољна крутост темељне конструкције.

Члан 52.

Темељење објекта високоградње на тлу различитих карактеристика треба избегавати. Ако то није могуће, објект високоградње треба раздвојити на појединачне конструкцијске целине према условима тла

Члан 53.

У неповољним условима тла треба тражити оптималан начин фундирања, оцењујући нарочито утицај подземних вода за динамичка сеизмичка дејства (нелинеарне деформације у тлу или ликвифакција).

При пројектовању објекта високоградње, зависно од врсте тла и конструкције темеља, контролише се деформација конструкције темеља и њен утицај на читаву конструкцију тих објекта.

IX АРМИРАНОВЕТОНСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 54.

Према основном конструкцијском систему, у високоградњи постоје следећи системи конструкције:

- 1) оквирни системи;
- 2) системи од носачких зидова — дијафрагми;

3) оквирни системи у комбинацији са зидовима (дијафрагмама) или језгром.

Члан 55.

Избор конструкције објекта високоградње врши се у сагласности са функцијом и наменом тог објекта, решењем у основи, висином, условима фундирања и максималним спратним и укупним померањем наведеног објекта за време сеизмичког дејства.

X ОКВИРНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 56.

Оквирни системи пројектују се као основни системи конструкције у оба правца објекта високоградње. По правилу, крутост греда је мања од крутости стубова, чиме се стварају услови за појаву нелинеарних деформација на крајевима греда.

Члан 57.

Оквирни системи пројектују се тако да су елементи конструкције у стању да дисципирају сеизмичку енергију савијањем и појавом нелинеарних деформација (пластични зглобови) на крајевима греда. Нелинеарне деформације у стубовима се избегавају.

Члан 58.

Чврлови се пројектују тако да остану у линеарном подручју и при појави нелинеарних деформација у елементима које чвр стапа.

Члан 59.

Армирање греда у ослонцима врши се двоструком арматуром, тако да је $\mu \geq 0,5$. Повољним односом затегнуте арматуре (α) и притиснуте арматуре (β), повећава се дуктилност потенцијалних пластичних зглобова у систему.

Члан 60.

Размак попречне арматуре — вилица у гредним носачима не сме бити већи од 20 см док се у близини чвркова, на дужини од 0,2 од распона, размак узенгија двоструко смањује. Затварање узенгија врши се преклопом по читавој дужини краје стране

Члан 61.

Стубови се пројектују тако да је однос увек $\frac{\sigma_s}{\sigma_b} \leq 0,35$, где је $\sigma_s = \frac{P}{F}$; P — аксијална сила од гравитационог оптерећења и F — површина пресека стуба, $\beta_s = 0,7 \beta_c$, где је β_c чврстоћа коцке.

Члан 62.

Размак попречне арматуре — узенгија у стубовима не сме бити већи од 15 см, док се у близини чвркова, на дужини од 1,0 м, размак вилица двоструко смањује. Затварање вилица у стубовима врши се преклопом по читавој дужини краје стране.

Члан 63.

Ако су у питању објекти високоградње код којих се анализа система конструкције врши динамичким поступком, гранична попречна сила у пластичним зглобовима покрива се искључиво попречном арматуром.

Члан 64.

Попречна арматура стубова поставља се и кроз чворне везе.

Члан 65.

Арматура се наставља ван подручја пластичних зглобова и на местима најмањих напона затезања. Ако се арматура наставља на преклапање, то је врши без кука.

Настављање арматуре већег пречника од 20 mm у стубовима врши се заваривањем. Код већег броја профиле арматура стубова, ако се не захарају, води се кроз два спрата чиме се наставља 50% арматуре на преклапање у сваком спрату.

Члан 66.

Испуна оквирних система изводи се као лагана. Ако конструкцијним мерама и прорачунима није доказано да испуна не спречава деформацију основног система конструкције, потребно је анкеровати испуну за основни систем (армиралибетонским везача или сличним мерама). Анкеровање испуне не сме повећати крутисту и тежину основног конструкцијног система.

Ако је конструкцијни систем флексибилан, односно може приликом сеизмичког дејства да три-

релативне деформације спрата веће од $\frac{h}{300}$

(h = висина i-тог спрата у см) морају се доказати стабилност испуне и степен њеног општећења, коришћењем експерименталних података. Стабилност испуне се мора контролисати и у правцу нормативима на раван зида, према члану 35 овог правилника.

XI КОНСТРУКЦИЈА ОД АРМИРАНОВЕТОНСКИХ ЗИДОВА (ДИЈАФРАГМИ)

Члан 67.

Конструктивни системи са дијафрагмама пројектују се као основни системи конструкције у оба правца.

Површина попречног пресека за сваки ортогонални правци не сме бити мања од 1,5% бруто-површине објекта високоградње у основи.

Члан 68.

Однос висине према ширини сваке дијафрагме посебно, не сме бити мањи од 2. Дебљина зидова не сме бити мања од 15 см.

Сваки отвор у дијафрагмама бира се тако да што мање смањује носивост при сеизмичком дејству.

Члан 69.

Елементи конструкције, дијафрагме и спојне греде изнад отвора, пројектују се тако да су у стању да дисипишу сеизмичку енергију савијањем и поплавом нелинеарних деформација (пластични зглобови).

Члан 70.

Вертикално армирање дијафрагми врши се са меком арматуром или у комбинацији са захареним мрежама и меком арматуром.

На крајевима дијафрагме врши се груписање арматуре на дужини од 1/10 пресека. Пресек те-

арматуре на сваком крају дијафрагме не сме бити мањи од $\mu = 0,15\%$ од укупне површине зида. Средњи део зида може се армирати захареним мрежама са пресеком $\mu = 0,15\%$ од укупне површине зида.

Укупна вертикална арматура не сме бити мања од 0,45% површине хоризонталног пресека зида.

Члан 71.

Хоризонтално армирање дијафрагми одређује се прорачуном, тако да се рачунска сеизмичка попречна сила за разматрани ниво, одређена на начин прописан овим правилником, искључиво покрива хоризонталним арматуром користећи напоне дозвољене овим правилником. Пресек хоризонталне арматуре не сме бити мањи од $\mu = 0,20\%$ површине вертикалног пресека зида.

Члан 72.

Ако су у питању високи објекти високоградње за које се анализа система конструкције врши динамичким поступком у складу са овим правилником, гранична попречна сила у пластичним зглобовима покрића се искључиво попречном арматуром

Члан 73.

Дијафрагме се пројектују тако да је однос $\frac{\sigma_0}{\beta_B}$ P , где је $\sigma_0 = \frac{P}{F}$; P — аксијална сила услед вертикалног оптерећења у стубу, F — површина пресека дијафрагме, $\beta_B = 0,7 \beta_k$.

Члан 74.

Настављање вертикалне арматуре врши се: у средњем делу пресека дијафрагме — на преклон, на крајевима — заваривањем, или се арматура води кроз два спрата чиме се наставља 50% арматуре на преклапање у сваком спрату.

Члан 75.

При пројектовању конструкција од дијафрагми мора се контролисати глобална стабилност конструкције на претурање. Појава дијафрагми затегнутих по целом пресеку отклања се прерасподелом зидова у основи.

Члан 76.

Прорачун темеља врши се за гранична напонска стања у систему дијафрагми, за ниво изнад темељних ступа. У том случају, за одређивање напонског стања у тлу узима се фактор сигурности $Y = 1,1$.

XII ОКВИРНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ У КОМБИНАЦИЈИ СА АРМИРАНОВЕТОНСКИМ ЗИДОВИМА (ДИЈАФРАГМАМА) ИЛИ ЈЕЗГРИМА

Члан 77.

Дистрибуција сеизмичких прорачунских сила оквирних система у комбинацији са зидовима — дијафрагмама, односно језгрима врши се према деформационим карактеристикама сваког елемента основног система конструкције.

Оквири се морају прорачунати за најмању вредност од 25% укупне попречне сеизмичке силе у основи. Дијафрагме — језгра прорачунавају се за вредност попречних сила које се анализом добијају у складу са ставом 1. овог члана.

XIII. КОНСТРУКЦИЈЕ ОД ПРЕДНАПРЕГНУТОГ БЕТОНА

Члан 78.

Под конструкцијом од преднапрегнутог бетона, у смислу овог правила, подразумева се бетонска конструкција код које се пријем сеизмичких утицаја и главна дисипација сеизмичке енергије обавља преко преднапрегнутих елемената. Ако конструкцијни елементи осим челика за преднапрезање садрже и подужну арматуру од неког челика од најмање 0,45%, таква конструкција ће се сматрати конструкцијом од армираног бетона.

Стабилност система и елемената конструкције доказују се аналитичким и експерименталним путем.

Члан 79.

Елементи конструкције од преднапрегнутог бетона пројектују се тако да су у стању да дисипирају сеизмичку енергију савијањем и појавом нелинеарних деформација.

Члан 80.

Конструкције од преднапрегнутог бетона, поред челичних каблова за преднапрезање, морају у пресеку имати 0,20% меке арматуре ради обезбеђења дисипације сеизмичке енергије.

У критичним пресецима, где се очекују нелинеарне деформације, мора се посебно обезбедити густа попречна арматура, која прима укупну граничну попречну силу, која се добија за гранични момент у пресеку повећан за 1,10 пута.

Члан 81.

Чворне везе елемената пројектују се тако:

- 1) да гранична носивост средишта чворне везе буде већа или мање једнака граничној чврстој елемената који се у њој спајају;
- 2) да буду дуктилне, чиме се обезбеђује њихова деформабилност;
- 3) да се армирају попречном арматуром која искључиво покрива граничну попречну силу.

Члан 82.

Сидрење преднапрегнуте арматуре врши се ван очекиваних зона пластичних зглобова.

Члан 83.

Деформације конструкција ограничавају се зависно од функције објекта високоградње и утицаја деформације на неконструктивне елементе у том објекту.

XIV. ЧЕЛИЧНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 84.

Челичне конструкције пројектују се тако да су елементи конструкције у стању да дисипирају сеизмичку енергију, савијањем и појавом нелинеарних деформација. Ако су у питању оквирни системи, нелинеарне деформације допуштају се на крајевима треда или у дијагоналним спретовима.

Члан 85.

Пластична локална извијања не допуштају се у вонама пластичних зглобова. Димензионирање чвот-

ра врши се тако да је чврт у стању да обезбеди пренос граничних момената савијања и одговарајућих попречних сила са једног елемента на други, без појаве већих нелинеарних деформација у зони чвота.

XV. ПРЕФАБРИКОВАНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 86.

Стабилност система конструкције и систем веза код префабрикованих армиранобетонских преднапрегнутих и других префабрикованих конструкција доказује се експерименталном и аналитичком студијом.

Члан 87.

Систем конструкције као и систем веза, мора да буде једноставан и јасан. Систем веза монтажних елемената мора да обезбеди монолитност система.

Арматура која прима напоне затезања од савијања наставља се тако да се обезбеди пренос сила у арматури до границе течења.

Члан 88.

Међуспратне конструкције конструишу се тако да представљају круглу плочу у својој равни.

Хоризонтални спојеви који повезују међуспратне конструкције, као и вертикални носећи елементи, морају се изводити тако да обезбеде монолитност веза и стабилност читавог система конструкције.

XVI. ЗИДАНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 89.

Основни систем зиданих конструкција су носећи зидови у оба ортогонална правца објекта повезани у висини крутих међуспратних конструкција хоризонталним серклажима.

Под зиданим конструкцијама у смислу овог правила подразумевају се:

- 1) обичне зидане конструкције,
- 2) зидане конструкције са вертикалним серклажима,
- 3) армиране зидане конструкције арматура у хоризонталним спојницама, арматура на средини зида и арматура на обиму спољних страна зида

Члан 90.

Под обичним зиданим конструкцијама, у смислу овог правила, подразумевају се зидови од опеке или глинених блокова и других материјала повезаних међу собом продужним малтером чврстоће најмање M 25.

Члан 91.

Под зиданим конструкцијама са вертикалним серклажима, у смислу овог правила подразумевају се зидови који су ојачани вертикалним серклажима према одредбама чл 98, 100 и 101 овог правила.

Члан 92.

Под армираним зиданим конструкцијама, у смислу овог правила, подразумевају се зидови у продужном малтеру чврстоће M 50 ојачани арматуром у хоризонталном или у вертикалном правцу.

Члан 93.

Армирање зиданих конструкција у спојницима изводи се хоризонталном арматуром при чemu количина арматуре мора да износи најмање 20 б mm на сваких 20 cm висине зида.

Армирање зиданих конструкција по средини или на обим спојних страна зида са вертикалном и хоризонталном арматуром изводи се тако да се средњи део армира вертикалном арматуром пресека у $\mu \geq 0,1\%$, од укупне хоризонталне површине зида, а крајни делови зида, у дужини од $1/10$ укупне дужине хоризонталног пресека зида, груписаним вертикалном арматуром пресека у $\mu \geq 0,1\%$ од укупне хоризонталне површине зида. Укупни пресек вертикалне арматуре не сме бити мањи од $0,3\%$ укупне хоризонталне површине зида. Хоризонтална арматура не сме бити мања од $0,1\%$ укупне хоризонталне површине зида.

Члан 94.

Зидане конструкције пројектују се са једноставним и правилним решењем основе. Носећи и везни зидови распоређују се што равномерније у оба праваца објекта.

Под носећим и везним зидовима подразумевају се зидови дебљине $d \geq 19 \text{ cm}$.

Није дозвољена комбинација вертикалних носећих елемената од бетона и зидова на појединим спратовима зграде.

Није дозвољено примењивање монолитних система, односно доњи део објекта високоградње од армиранобетонског скелета, а горњи — од исећих зидова.

Члан 95.

Међуспратне конструкције морају бити крute у својој равни. Оне се изводе као монолитне армиранобетонске плоче или као монтажне таванице са притиснутом плочом дебљине најмање 4 cm . армированом најмање са по $\varnothing 6 \text{ mm}/25 \text{ cm}$ у два ортогонална правца.

Међуспратне конструкције морају бити повезане са свим носећим везним зидовима.

Члан 96.

Код одсјећених дебљина зидова једног правила највећи размак зидова другог правила сме износити највише:

- 1) $5,00 \text{ m}$ -за зидове дебљине 19 cm ,
- 2) $6,00 \text{ m}$ -за зидове дебљине 24 cm ,
- 3) $6,50 \text{ m}$ -за зидове дебљине 29 cm
- 4) $7,50 \text{ m}$ -за зидове дебљине 38 cm .

Члан 97.

Вертикални серклажи обавезно се изводе после зидане вези на зуб. Пресек вертикалних серклажа мора бити једнак дебљини зида, али не мањи од $19/19 \text{ cm}$.

Вертикални серклажи обавезно се постављају на свим угловима објекта на местима сучињавања носивих зидова, као и на слободним крајевима зидова чија је дебљина $d \geq 19 \text{ cm}$.

Код зидова веће дужине максимални размак између вертикалних серклажа не сме бити већи од $8,00 \text{ m}$.

Члан 98.

Хоризонтални серклажи обавезно се изводе на свим зидовима дебљине $d \geq 19 \text{ cm}$.

Дебљина хоризонталног серклажа мора бити једна ка дебљини зидона (изузетно могу бити ужи за 5 cm због термоизолације). Висина серклажа може бити најмање 20 cm , али не мања од висине међуспратне конструкције.

Члан 99.

Вертикални серклажи армирају се са најмање $4 \varnothing 14 \text{ mm}$, а хоризонтални серклажи са најмање $4 \varnothing 12 \text{ mm}$.

Члан 100.

Арматура у серклажима се одређује прорачуном. Допушта се прорачун замене зидног панела еквивалентном дијагоналом.

Члан 101.

Широта међупрозорских стубова не сме бити мања од $2/3$ ширине отвора за IX и VIII степен сеизмичности и не сме бити мања од $1/3$ ширине отвора за VII степен сеизмичности.

Члан 102.

Највећа широта отвора може износити $2,50 \text{ m}$ за IX и VIII степен сеизмичности, а $3,50 \text{ m}$ за VII степен сеизмичности. Она се може повећати за највише 30% ако се отвор уоквиру армиранобетонским елементима, чврсто повезаним хоризонталним серклажима у висини међуспратних конструкција.

Члан 103.

Калкански зидови и надзиди изнад таванице, виши од 50 cm , морају бити повезани вертикалним и хоризонталним серклажима сидреним у носеће конструкције.

Члан 104.

Слободно стојећи димњаци изводе се као примарне зидане конструкције.

Димњаци који пролазе кроз кровиште одвајају се разделиницом од кровне конструкције.

Члан 105.

Конзолна степеништа укљештена у зидове нису дозвољена.

Члан 106.

Конзолне конструкције укљештene у зидове нису дозвољене, осим кад се за њих може обезбедити континуитет са таваницама.

Члан 107.

Проверавање отпорности зиданих зграда врши се по методи дозвољених напона или по методи граничних стапа. Проверни отпорности зидова на смиćање те се баве зидовима. Ако су у питању зграде висине и ширине веће од 15 m зидови се проверавају и на савидаје при чemu се дозвољени напони за вертикално оптерећене зидове преца техничким нормативима за зидове зграда повећавају за -50% .

Члан 108.

Ако се провера отпорности врши по методи дозвољених напона, контролишу се главни затежући напони у појединим елементима (зидовима), чије вредности за поједиње врсте зидова не смеју да пређу вредности дате у табели бр. 4.

Табела бр. 4

Тип зидова	σ_n dozv Kp/cm ² (Кпа)
— Пуна опека (6 × 12 × 24 cm) МО 100, ММ 25	0,9 (9)
— Шутња опека (6 × 12 × 24 cm) МО 150, ММ 25	1,1 (11)
— Модуларни блок (29 × 19 × 19 cm) МО 150, ММ 25	0,6 (6)
— Модуларни блок (29 × 19 × 19 cm) МО 150, ММ 50	0,9 (9)
— Керамизитни блок (39 × 19 × 19 cm) МО 75, ММ 50	1,3 (13)

где је
 σ_n — дозвољени главни затежући напони

Главни затежући напони у појединачним елементима (зидовима) рачунају се по обрасцу:

$$\sigma_n = \sqrt{\frac{\sigma_0}{4} + (1,5 \tau_0)^2} - \frac{\sigma_0}{2} < \sigma_0 \text{ dozv}$$

где је:

τ_0 — просечни напон смицања у зидном елементу од сеизмичког дејства који прима елемент,

σ_0 — просечни напон у зидном елементу од вертикалног оптерећења

Члан 109

Ако се провера отпорности врши по методи грађачких стања, упоређује се отпорност објекта са укупном хоризонталном сеизмичком силом према члану 22 овог правилника, при чему фактор сигурности износи најмање $Y = 1,5$.

Отпорност појединачног зидног елемента прорачунава се по обрасцу:

$$\tau_a = \frac{\sigma_a \text{ ruš}}{1,5} \sqrt{1 + \frac{\sigma_a}{\sigma_e \text{ ruš}}}$$

где је:

$\sigma_a \text{ ruš}$ — главни затежући напон у зиду код рушења чије су вредности за појединачне врсте зидова дате у табели бр. 5.

Табела бр. 5

Тип зидова	$\sigma_a \text{ ruš}$ Kp/cm ² (Кпа)
— Пуна опека (6 × 12 × 24 cm) МО 100, ММ 25	1,8 (18)
— Шутња опека (6 × 12 × 24 cm) МО 150, ММ 25	2,2 (22)
— Модуларни блок (29 × 19 × 19 cm) МО 150, ММ 25	1,2 (12)
— Модуларни блок (29 × 19 × 19 cm) МО 150, ММ 50	1,8 (18)
— Керамизитни блок (39 × 19 × 19 cm) МО 75, ММ 50	2,7 (27)

Члан 110.

Ако се употребљавају зидови од материјала (блокови, малтер) за које вредности дозвољених и рушних затежућих главних напона нису дате у табелама бр 4 и 5, ти напони се утврђују на основу резултата експерименталних испитивања.

Члан 111.

Дозвољени број спратова за појединачне системе зиданих конструкција дат је у табели бр. 6.

Табела бр. 6

Сеизмички степен	IX	VIII	VII
Врста зиданих конструкција	степен	степен	степен
Обичне	—	P + 1	P + 2
Са вертикалним серклажима	P + 2	P + 3	P + 4
Армиране	P + 7	P + 7	P + 7

Члан 112.

Ако се зидане зграде не прорачунавају на сеизмичка дејства, конструишу се према овом правилнику. Дозвољени број спратова, независно од система конструкције ограничава се на:

- P + 1 за VIII степен сеизмичности,
- P + 2 за VII степен сеизмичности.

Члан 113

За зидање у сеизмичким подручјима дозвољена је употреба само продужног цементног малтера.

У подручјима VII и VIII степена интензитета сеизмичности употребљава се малтер најмање чврстоће M 25

У подручјима IX степена интензитета сеизмичности употребљава се малтер чврстоће M 50.

За извођење армираних зиданих конструкција у подручјима свих степена интензитета сеизмичности употребљава се малтер чврстоће M 50

Није дозвољена употреба чистог цементног малтера.

Члан 114

Малтер се припрема према унапред утврђеним размерама. Компоненте малтера дозирају се тежински, а припремање малтера врши се машински.

Члан 115

Квалитет материјала утврђује се статистичким методама према прописима о техничким мерама и условима за бетон и армирани бетон

XVII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 116

Даном ступања на снагу овог правилника преостају да важе одредбе Правилника о привременим техничким прописима за грађење у сеизмичким подручјима (Службени лист СФРЈ, бр. 39/81), које се односе на објекте високоградње.

Члан 117.

Овај правилник ступа на снагу по истеку једне године од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

Бр 50-3547/1
25. фебруара 1981. године
Београд

Директор
Савезног завода
за стандардизацију,
Милан Крајновић, с. р.

315.

На основу члана 22 став 2 Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ“, бр 38/77 и 11/80), директор Савезног завода за стандардизацију прописује

**ПРАВИЛНИК
О ЈУГОСЛОВЕНСКОМ СТАНДАРДУ ЗА ЦЕМЕНТНИ МАЛТЕР**

Члан 1.

Овим правилником прописује се југословенски стандард за цементни малтер који има следећи назив и ознаку.

Оdređivanje sadržaja vazduha u cementnom malteru — — — JUS В С8 050

Члан 2

Југословенски стандард из члана 1 овог правилника чини саставни део овог правилника, а објављује се у посебном издању Савезног завода за стандардизацију.

Члан 3

Југословенски стандард из члана 1 овог правилника обавезав је у целини, а примењиваће се на цементни малтер који се произведе, односно увезе од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 4

Овај правилник ступа на снагу по истеку два месеца од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“

Бр 50-8476/1
5 маја 1981. године
Београд

Директор
Савезног завода за
стандардизацију,
Вукашин Драгојевић, с. р.

316.

На основу члана 22 став 2 Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ“, бр 38/77 и 11/80), директор Савезног завода за стандардизацију прописује

**ПРАВИЛНИК
О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ
СТАНДАРДА ЗА ИСПИТИВАЊЕ ТЕКСТИЛА**

Члан 1.

Даноч ступања на снагу овог правилника престају да важе југословенски стандарди, који имају следеће називе и ознаке:

1) Испитивање текстила Одређивање садржаја вуне у мешавини вуне, са казенским влакницама Поступак са пензичом — — — — — JUS F S3 120

2) Испитивање текстила Одређивање садржаја памука у мешавини са казенским влакницама Поступак са трипсичом — — — — — JUS F S3 121 донесени Решењем о југословенским стандардима из области текстилне индустрије („Службени лист СФРЈ“, бр 30/69).

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

Бр 50-8474/1
5 маја 1981. године
Београд

Директор
Савезног завода за
стандардизацију,
Вукашин Драгојевић, с. р.

317.

На основу члана 22 став 2 Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ“, бр 38/77 и 11/80), директор Савезног завода за стандардизацију прописује

**ПРАВИЛНИК
О ЈУГОСЛОВЕНСКОМ СТАНДАРДУ ЗА ЕЛЕК-
ТРОНСКЕ МЕРНЕ ИНСТРУМЕНТЕ**

Члан 1.

Овим правилником прописује се југословенски стандард за електронске мерне инструменте, који има следећи назив и ознаку.

Електронски мерни инструменти
Захтеви за безбедност Општи технички услови и испитивања — — — JUS L G7 003

Члан 2

Југословенски стандард из члана 1 овог правилника чини саставни део овог правилника, а објављује се у посебном издању Савезног завода за стандардизацију.

Члан 3

Југословенски стандард из члана 1 овог правилника обавезан је у целини, а применеће се на електронске мерне инструменте који се произведу, односно увезу од дана ступања на снагу овог правилника

Члан 4

Овај правилник ступа на снагу по истеку четири месеца од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“

Бр 50-8473/1
5. маја 1981. године
Београд

Директор
Савезног завода за
стандардизацију,
Вукашин Драгојевић, с. р.